

Sistemul Bretton Woods

Sistemul Bretton Woods a fost un cadru monetar și financiar global stabilit în iulie 1944, în cadrul unei conferințe care a avut loc la Bretton Woods, New Hampshire, SUA. Delegați din 44 de națiuni aliate s-au reunit pentru a proiecta un sistem care să asigure stabilitatea economică și creșterea după cel de-al Doilea Război Mondial. Obiectivul principal era evitarea instabilității economice din perioada interbelică, promovarea comerțului internațional, prevenirea devalorizărilor competitive ale monedelor și încurajarea cooperării financiare.

În centrul sistemului se afla un regim de cursuri de schimb fixe. Fiecare țară a fost de acord să își lege moneda de dolarul american, care era la rândul său convertibil în aur la o rată fixă de 35 de dolari pe uncie. Acest aranjament a consacrat dolarul american drept principala monedă de rezervă în economia globală. Statele Unite, datorită rezervelor mari de aur și a puterii economice de după război, au jucat rolul de ancoră a sistemului.

Au fost create două instituții cheie în cadrul acestui nou sistem: Fondul Monetar Internațional (FMI) și Banca Mondială (inițial numită Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare). FMI avea rolul de a monitoriza cursurile de schimb, de a oferi asistență financiară pe termen scurt și de a promova cooperarea economică globală. Banca Mondială se concentra pe finanțarea reconstrucției postbelice și, ulterior, a proiectelor de dezvoltare în țările mai sărace.

Sistemul permitea fluctuații minore ale cursurilor de schimb, dar ajustările semnificative puteau fi realizate doar cu aprobarea FMI, în cazuri de „desechilibru fundamental”. Scopul era crearea unui mediu stabil pentru comerțul și investițiile internaționale, oferind totodată țărilor mecanisme pentru a face față dificultăților financiare temporare.

În timp, însă, sistemul a început să slăbească. Până la sfârșitul anilor 1960, Statele Unite înregistrau deficite comerciale persistente și se confruntau cu inflație, ceea ce a dus la îndoieli tot mai mari privind capacitatea lor de a menține convertibilitatea dolarului în aur. Alte țări acumulas rezerve mari de dolari, ceea ce a dus la apariția așa-numitului „excedent de dolari” (dollar overhang). În 1971, președintele american Richard Nixon a suspendat convertibilitatea dolarului în aur — o mișcare cunoscută sub numele de „șocul Nixon”. Aceasta a pus practic capăt standardului de schimb bazat pe aur.

Până în 1973, Sistemul Bretton Woods s-a prăbușit, iar principalele monede ale lumii au început să plutească liber pe piețele internaționale. În ciuda sfârșitului său, sistemul a lăsat o moștenire semnificativă: a consacrat rolul central al dolarului american în economia globală și a pus bazele instituțiilor financiare internaționale moderne care funcționează și astăzi.